ĢENERĀLADVOKĀTA FILIPA LEŽĒ [*PHILIPPE LÉGER*] SECINĀJUMI, sniegti 2006. gada 23. februārī [1]

1. Ar šo prasību Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, pakārtojot darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā tam, ka uzņēmumam ar juridisko adresi citā dalībvalstī, kurš veic norīkošanu, jāsaņem dokuments, tā sauktā "norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājums", kura izsniegšanai Austrijas kompetentās iestādes prasa divu kumulatīvu nosacījumu izpildi, t.i., pirmkārt, darba attiecību starp minēto uzņēmumu un darba ņēmēju ilglaicīgumu vai pastāvīgumu un, otrkārt, darba ņēmēju sistemātisku pakļaušanu Austrijas teritorijā spēkā esošiem darba noteikumiem uz norīkošanas darbā laiku, Austrijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 49. pantu. Komisija tāpat lūdz Tiesu konstatēt, ka šī dalībvalsts nav izpildījusi pienākumus, aizliedzot piešķirt trešās valsts pilsonim, kuru norīko darbā uzņēmums ar juridisko adresi citā dalībvalstī, iebraukšanas vai uzturēšanās atļauju, ja minētais pilsonis ir iebraucis valsts teritorijā bez vīzas.

I — Atbilstošās valsts tiesību normas

2. Ja šīs prasības ietvaros norādītais pirmais iebildums ir relatīvi salīdzināms ar to, kuru Tiesa izskatījusi 2004. gada 21. oktobra spriedumā lietā Komisija/Luksemburga [2], kā arī 2006. gada 19. janvāra spriedumā lietā Komisija/Vācija [3], tad turpretī otrais iebildums šķiet jauns, pat ja tam ir noteikta saikne ar pēdējā minētajā lietā formulēto. Ar otro iebildumu Komisija lūdz Tiesu izvērtēt tāda valsts tiesiskā regulējuma, kura mērķis ir nodrošināt trešo valstu pilsoņu iebraukšanas un uzturēšanās dalībvalsts teritorijā kontroles nosacījumu ievērošanu, saderīgumu ar EK līguma nosacījumiem par pakalpojumu sniegšanas brīvību.

3. Trešo valstu pilsoņu norīkošanu darbā Austrijas valsts teritorijā, ko veic citā valstī

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — C-445/03 (Krājums, I-10191. lpp.).

3 — C-244/04 (Krājums, I-885. lpp.).

reģistrēts uzņēmums, nosaka Likums par ārvalstu darba ņēmēju nodarbinātību (*Ausländerbeschäftigungsgesetz*, turpmāk tekstā — "*AuslBG*") [4], kā arī Likums par darba līgumiem (*Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz*, turpmāk tekstā — "*AVRAG*") [5].

4. *AuslBG* 18. panta 1. punkts nosaka principu, pēc kura ārvalstnieku norīkošana darbā valsts teritorijā, kuru veic uzņēmums, kurš nav reģistrēts Austrijā, ir pakļauta iepriekšējas atļaujas saņemšanai. Vairākas atkāpes no minētā principa ir paredzētas par labu noteiktiem uzņēmumiem vai darbības veidiem.

5. Šo atkāpju vidū ir tā, kas paredzēta *AuslBG* 18. panta 12. punktā (ar reformu, kas stājās spēkā 1998. gada 1. janvārī, grozītajā redakcijā), trešās valsts pilsoņu norīkošanai darbā, lai sniegtu pakalpojumus Austrijas teritorijā, ko veic uzņēmums ārvalstnieks ar juridisko adresi kādā citā Eiropas Kopienas dalībvalstī. Šādai darbībai piemēro īpašu procedūru ar nosaukumu "norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājums" un nevis tai, kura Kopienu tiesībās paredzēta attiecībā uz ārvalstu darba ņēmēju norīkošanu darbā, kas, kā norādīšu, ir atļaujas procedūra.

6. Norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūra, kura ir šīs prasības pamatā, notiek šādi.

7. Vispirms uzņēmumam, kurš ir reģistrēts citā dalībvalstī, nevis Austrijā, un kurš vēlas veikt norīkošanu darbā, ir iepriekš [tā] jādeklarē kompetentās valsts iestādēs, proti, Nodarbinātības dienesta reģionālajā birojā.

8. Pēc tam minētajam birojam ir pienākums izsniegt attiecīgajam uzņēmumam dokumentu ar nosaukumu "norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājums", kurš ir aprakstīts kā līdzvērtīgs deklarācijas apstiprinājumam. Šī dokumenta izsniegšana sešu nedēļu laikā no brīža, kad saņemta minētā deklarācija, ir pakļauta divu kumulatīvu nosacījumu izpildei. Šie nosacījumi, kuri noteikti *AuslBG* 18. panta 13. punktā, ir šādi.

9. Pirmkārt, ir nepieciešams, lai "ārvalstnieks ir nodarbināts uzņēmumā, kurš to norīko, likumīgi un pastāvīgi nodarbina uzņēmuma izcelsmes valstī vismaz vienu gadu vai arī tam ir beztermiņa darba līgums ar šo uzņēmumu, un ir atļaujas, kas tiek prasītas trešās valsts pilsoņu nodarbināšanai valstī, uz kuru tas norīkots".

4 — *BGBl.* 218/1975.
5 — *BGBl.* 459/1993.

10. Otrkārt, attiecīgajiem darba ņēmējiem norīkojuma laikā ir jābūt pakļautiem Austrijas tiesību aktu noteikumiem attiecībā uz algas un darba nosacījumiem un sociālās nodrošināšanas noteikumiem.

11. Papildus šīm prasībām, kas attiecas uz norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūru, *AVRAG* 7. panta b) punkta 3. un 9. apakšpunkts uzliek uzņēmumam, kurš dibināts kādā citā Eiropas ekonomiskās zonas dalībvalstī un kurš vēlas norīkot darbā Austrijā savus darba ņēmējus, pienākumu deklarēt to Federālajai Finanšu ministrijai pakļautajā Centrālajā koordinēšanas dienestā nelegālā darba kontrolei, par kura neizpildi piemērojams sods. Šī deklarācija, kura pievienojas tai, kas paredzēta citam dienestam norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūras ietvaros, iesniedzama vismaz nedēļu pirms darba pēc norīkojuma uzsākšanas. Tajā iekļaujamas vairākas ziņas par darbā norīkotajām personām, kā arī par norīkošanas darbā nosacījumiem [6]. Saņēmēja dienests pēc tam nosūta minēto deklarāciju dažādiem sociālās nodrošināšanas dienestiem, kā arī darba inspekcijai.

12. Turklāt Likums par ārvalstniekiem (*Fremdengesetz*, turpmāk tekstā — "*FrG*") [7] uzliek trešās valsts pilsoņiem, konkrēti tiem, kas veic Austrijā profesionālu darbību, bet tur neuzturas, pienākumu saņemt iebraukšanas un uzturēšanās atļaujas, ja kāda starptautiska vienošanās neparedz citādi [8].

13. *FrG* 10. panta 1. punkta 3) apakšpunkts paredz, ka "iebraukšanas vai uzturēšanās atļauja ir jāatsaka, ja [..] uzturēšanās atļauja [..] [izņemot attiecībā uz dažām personu kategorijām] būtu jāizsniedz pēc ieceļošanas [Austrijā] bez vīzas". Tādējādi minētais pants ir pret ieceļošanas vai uzturēšanās atļaujas izsniegšanu trešās valsts pilsonim, kuru norīkojis darbā uzņēmums, kura juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, ja šis pilsonis ieceļojis Austrijas teritorijā bez pieprasītās vīzas iegūšanas iepriekš. Citiem vārdiem sakot, ja minētais pilsonis ieceļojis nelegāli valsts teritorijā bez iepriekš dotas atļaujas un attiecīgi ir tajā uzturējies, viņa situācija nevar tikt legalizēta uz vietas, izdodot iebraukšanas vai uzturēšanās atļauju.

II — Pirmstiesas procedūra

14. Pēc vēstuļu apmaiņas starp Austrijas Republiku un Komisiju un pēc tam, kad

6 — Šis ziņas, kuras uzskaitītas *AVRAG* 7. panta b) punkta 4. apakšpunktā, ir šādas: 1) darba devēja nosaukums un adrese, 2) atbildīgās personas uzvārds, 3) klienta uzvārds un adrese valstī, 4) Austrijā darbā norīkoto darba ņēmēju uzvārdi, dzimšanas dati un sociālās apdrošināšanas numuri, 5) iespējamā darba Austrijā sākums un ilgums, 6) darba ņēmēja pienākošās atalgojuma lielums, 7) nodarbinātības vieta Austrijā, 8) ja runa ir par celtniecības darbiem, jānorāda darba ņēmēja darbības veids un tā izmantošanas veids.

7 — *BGBl.* I, 75/1997.

8 — Skat. kopsakarā *FrG* 2. panta 1. punktu, 5. panta 1. un 2. punktu, 7. panta, 4. punkta 4) apakšpunktu.

pēdējā saņēma sūdzību, tā, uzskatot, ka šī dalībvalsts nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 49. pantu, ir lūgusi Austriju ar 1997. gada 14. jūlija vēstuli un 1998. gada 2. jūlija vēstuli [9] izklāstīt dalībvalsts apsvērumus.

15. Tā kā Austrijas Republikas iesniegtie apsvērumi Komisiju nepārliecināja, tā 2002. gada 5. aprīlī nosūtīja tai argumentētu atzinumu, aicinot to veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai divu mēnešu termiņā no šī atzinuma paziņošanas brīža tā izpildīt pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar to pašu pantu.

16. Tā kā Austrijas iestādes bija norādījušas, ka nav paredzējušas grozīt apstrīdēto valsts tiesisko regulējumu, Komisija nolēma celt šo prasību, kas iesniegta Tiesas kancelejā 2004. gada 5. aprīlī.

17. Pēc tam, kad ar Tiesas priekšsēdētāja 2004. gada 26. oktobra rīkojumu tika atļauts iestāties lietā, atbalstot Austrijas Republiku, Nīderlandes Karaliste ar 2004. gada 16. decembra vēstuli atteicās no iestāšanās lietā, tādējādi ar jaunu Tiesas priekšsēdētāja 2005. gada 4. februāra rīkojumu šī dalībvalsts tika svītrota kā persona, kas iestājusies lietā.

III — Prasība

18. Es atgādinu, ka, pamatojot savu prasību, Komisija norāda divus iebildumus par, pirmkārt, norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūru un, otrkārt, par neiespējamību darbā norīkotam darba ņēmējam, trešās valsts pilsonim, legalizēt uz vietas savu situāciju attiecībā uz viņa iebraukšanu un uzturēšanos valsts teritorijā. Es izskatīšu katru no šiem iebildumiem pakāpeniski vienu pēc otra.

A — *Par pirmo iebildumu par norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūru*

1) Lietas dalībnieku argumenti

19. Ar pirmo iebildumu Komisija pārmet Austrijas Republikai, ka tā nav ievērojusi EKL 49. pantu, pakļaujot darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā, kuru veic

9 — Otrajā vēstulē, kas datēta ar 1998. gada 2. jūliju, ņem vērā grozījumus *AuslBG*, kas stājušies spēkā 1998. gada 1. janvārī, ar kuriem (kā es to jau norādīju šo secinājumu 5. punktā) tā sauktā "atļaujas" procedūra tika aizstāta ar tā saucamo "norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma" procedūru trešās valsts pilsoņiem, kurus norīkojis darbā citā dalībvalstī, nevis Austrijā reģistrēts uzņēmums.

citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums, tam, ka šis uzņēmums saņem norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājumu, kura izdošanai nepieciešams, pirmkārt, lai attiecīgos darba ņēmējus un minēto uzņēmumu saistītu vismaz viena gada darba [tiesiskās] attiecības vai arī darba līgums, kas starp tiem noslēgts uz nenoteiktu laiku, un, otrkārt, lai uz paredzamās darbā norīkošanas laiku minētajiem darba ņēmējiem tiktu piemērota atalgojuma un nodarbinātības sistēma, kas ir spēkā valsts teritorijā.

20. Lai pamatotu šo iebildumu, Komisija uzsver, ka pretēji tam, ko apgalvo Austrijas valdība, norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūrai nav vienīgi deklaratīvs raksturs, bet gan, ka tas ir saistīts ar reālu lēmumu par atļaujas izsniegšanu, kura izsniegšana ir atkarīga no vairāku nosacījumu izpildes. Šī prasība par atļaujas saņemšanu ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību, jo, ņemot vērā administratīvos un finanšu pienākumus, kā arī no tiem izrietošos termiņus, tā attur uzņēmumus, kas reģistrēti citā dalībvalstī, norīkot savus darba ņēmējus darbam Austrijā, lai tur sniegtu pakalpojumus.

21. Komisija tāpat uzskata, ka jebkurā gadījumā šis ierobežojums, vai tas būtu diskriminējošs vai nē [10], ir nesamērīgs attiecībā uz darba ņēmēju aizsardzības un ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas mērķiem, uz kuriem tiecas, piemērojot šo minēto norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājumu vai ar to saistītus nosacījumus vai prasības.

22. Attiecībā tieši uz prasību ievērot atalgojuma un darba apstākļus, kas paredzēti Austrijā, tā ir lieka, jo ir jau ņemta vērā kontrolē, ko šajā jomā nosaka *AVRAG*, transponējot Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 16. decembra Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā [11].

23. Attiecībā uz papildu prasību par ilgstošām darba attiecībām starp attiecīgo uzņēmumu un algotiem darbiniekiem, kurus skar plānotā norīkošana darbā, tā ne tikai padarītu nereālu iespēju norīkot darbā dažos sektoros darba ņēmējus trešo valstu pilsoņus, bet turklāt tā nostādītu darba ņēmējus neizdevīgākā pozīcijā pirms tos aizstāvētu.

24. Ja Austrijas Republika atzīst, ka norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūra

10 — Kā Komisija to bija uzsvērusi savas prasības 35. punktā, tās pieeja ir neatkarīga no jautājuma par to, vai valsts tiesiskajam regulējumam ir diskriminējošs raksturs.

11 — OV 1997, L 18, 1. lpp.

ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību, tad tā tomēr apstrīd, ka šis pasākums būtu nesamērīgs ar darba ņēmēju aizsardzības mērķi, kuram tā sekojot. Apstrīdētā procedūra, kura tika raksturota kā deklaratīva, ne tikai neatbilst tai, kas paredzēta *AVRAG* un kurai nepiemērotu atalgojuma un darba nosacījumu kontroli, bet pat tieši saskan Tiesas 1994. gada 9. augusta sprieduma lietā *Vander Elst* [12], kas darba ņēmējus — trešās valsts pilsoņus — norīkošanai darbā, kam nepiemēro prasību par atļauju, pakļauj nosacījumam, ka minētos darba ņēmējus likumīgi un pastāvīgi nodarbina pakalpojumus sniedzošais uzņēmums.

2) Vērtējums

25. Manuprāt, pirmais iebildums ir pamatots.

26. Pirms apskatu, vai, kā man tas šķiet, Līguma noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību neiestājas pret attiecīgo valsts tiesisko regulējumu norīkošanas darbā jomā, es vispirms pārbaudīšu, vai šīs normas tik tiešām būtu piemērojamas šajā jautājumā.

a) Līguma noteikumu par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērojamība darba ņēmēju norīkošanai darbā

27. Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga 25. punktā Tiesa norādīja, ka darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošana darbā pārrobežu pakalpojumu sniegšanas jomā Kopienas līmenī nav saskaņota, jo 1999. gada 12. februārī Komisija nav pieņēmusi Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas priekšlikumu, kas par šo jautājumu iesniegts [13]. Kā Tiesa to nesen norādījusi, šis konstatējums vēl arvien ir aktuāls [14]. 2004. gada augustā jeb dažus mēnešus pēc šīs prasības par valsts pienākuma neizpildi iesniegšanas Komisija galīgi atteicās no minētā priekšlikuma.

28. Attiecībā uz Direktīvu 96/71 — ja tā ir piemērojama šiem darba ņēmējiem neatkarīgi no viņu pilsonības un tādējādi tiem, kas ir trešās valsts pilsoņi, saskaņošanas darbs,

12 — C-43/93 (*Recueil*, I-3803. lpp.).

13 — OV C 67, 12. lpp.

14 — Iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Vācija, 32. punkts.

ko tā īsteno, ir daļēji un nevis pilnīgi paveikts [15].

29. No tā izriet, ka Līguma normu par pakalpojumu sniegšanas brīvību mērķis patiešām ir regulēt darba ņēmēju, kas ir trešās valsts pilsoņi, norīkošanu darbā pārrobežu pakalpojumu sniegšanai.

30. Manuprāt, šīs Līguma normas, kā to arī apgalvo Komisija savā pirmajā iebildumā, iestājas pret to, ka kāda dalībvalsts pakļauj darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — nosūtīšanu darbā, ko veic uzņēmums, kas reģistrēts citā dalībvalstī, norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma iegūšanai, kura izsniegšanai nepieciešams, pirmkārt, lai šo uzņēmumu un attiecīgos darba ņēmējus saistītu vismaz viena gada darba attiecības vai noslēgts beztermiņa darba līgums un, otrkārt, lai šiem darba ņēmējiem piemērotu valsts, uz kuru viņus plāno norīkot darbā, atalgojuma un nodarbinātības sistēmu.

15 — Pretēji 1999. gada direktīvas priekšlikumam, no kura, kā es norādīju, nesen atteicās, Direktīva 96/71 neparedz īpašu procedūru, lai veiktu darba ņēmēju norīkošanu darba pārrobežu pakalpojumu sniegšanas ietvaros. Tā aprobežojas ar to, ka garantē, lai attiecībā uz darba ņēmējiem, kuri šajā sakarā ir norīkoti darbā, tiem par labu tiktu piemērotas dažas normas, kas ir spēkā dalībvalstī, kuras teritorijā minētais pakalpojums tiek sniegts, un kas skar dažus darba nosacījumus un apstākļus. Turklāt, lai gan šī direktīva ļauj dalībvalstīm pašām pārliecināties, vai šie noteikumi tiek ievēroti, tas ir tikai ar noteikumu, kā to uzsver direktīvas divpadsmitais ievilkums, ka šajā nolūkā tiek veikti attiecīgi pasākumi, proti, tādi, kas nepārkāpj Līguma noteikumus par pakalpojumu sniegšanas brīvību.

31. Vispirms es apskatīšu apstrīdētās norīkojuma darbā Eiropā apstiprinājuma procedūras ierobežojošo ietekmi un pēc tam tās iespējamo pamatotību, kā arī, nepieciešamības gadījumā, tās iespējamo samērīgumu saistībā ar dažiem vispārējo interešu mērķiem.

b) Norīkojuma darbā Eiropā apstiprinājuma procedūras ierobežojošā ietekme uz pakalpojumu sniegšanas brīvību

32. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas citā dalībvalstī reģistrēta uzņēmuma pakalpojumu sniegšanas realizāciju pakļauj administratīvas atļaujas izsniegšanai, ir pakalpojuma sniegšanas brīvības ierobežojums [16].

33. Pretēji tam, ko apgalvo Austrijas valdība, *AuslBG* 18. panta 12. punktā noteiktā prasība par norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma iegūšanu pirms norīkošanas darbā veikšanas

16 — Skat. it īpaši 1991. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-76/90 (*Recueil*, I-4221. lpp., 14. punkts), 2000. gada 9. marta spriedumu lietā C-355/98 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-1221. lpp., 35. punkts), 2001. gada 20. februāra spriedumu lietā C-205/99 *Analir* u.c. (*Recueil*, I-1271. lpp., 22. punkts), 2001. gada 29. maija spriedumu lietā C-263/99 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-4195. lpp., 21. punkts) un par darba ņēmēju norīkošanu darbā iepriekš minēto spriedumu lietā *Vander Elst*, 15. punkts; Komisija/Luksemburga, 24. punkts, un Komisija/Vācija, 34. punkts.

nav tikai vienkārša deklarēšana kompetentās administratīvās iestādēs.

34. Ja tik tiešām, kā es to norādīju [17], norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma izsniegšana jau iepriekš nosaka, ka darba devējam, kurš vēlas veikt tādu norīkošanu, jau ir veicis šādu deklarēšanu kompetentās administratīvās iestādes, ir vēl arī nepieciešams, lai pēdējās minētās piekristu tādu apstiprinājumu izsniegt. Tā kā apstiprinājuma izsniegšana ir pakļauta vairāku nosacījumu izpildei un tā kā minētajām iestādēm ir jāpārbauda, vai šie nosacījumi ir ievēroti, nav šaubu, ka šāda apstiprinājuma izsniegšana ir jāuzskata par administratīvu atļauju un nevis kā vienkāršu apliecinājumu par prasītās deklarācijas izpildi, kuras izsniegšana būtu automātiska vai sistemātiska [18].

35. No tā izriet, ka *AuslBG* 18. panta 12. punkts traucē uzņēmumam, kas reģistrēts citā dalībvalstī, īstenot darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā un tādējādi traucē šiem uzņēmumiem sniegt pakalpojumus.

36. Vēl jo vairāk tāpēc, kā minētais pants paredz, ka norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma izsniegšanas termiņš var sasniegt sešas nedēļas no iepriekš prasītās deklarācijas saņemšanas brīža. Kā Komisija jau to uzsvēra, tāds termiņš izrādās pārāk garš, it īpaši attiecībā uz apkopes pakalpojumiem, kas visbiežāk tiek pieprasīti steidzamā kārtā.

37. Tātad ir jāatzīst, ka, pakļaujot darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā iepriekšējas administratīvas atļaujas iegūšanai, apstrīdētais valsts tiesiskais regulējums jau tādā veidā vien ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību.

38. Šim ierobežojumam, kurš izriet no prasības par minēto atļauju, pievienojas tie, kas izriet no īpašiem nosacījumiem, kas jāizpilda, lai atļauja tiktu izsniegta, kuri, atgādinu, saskaņā ar *AuslBG* 18. panta 13. punkta nosacījumiem attiecas, pirmkārt, uz darba attiecību starp attiecīgo uzņēmumu un darba ņēmējiem, kurus skar paredzētā norīkošana darbā, ilglaicīgumu un noturī-

17 — Skat. šo secinājumu 7. punktu.

18 — Tādējādi attiecīgais valsts tiesiskais regulējums (kurš, kā es to norādīju šo secinājumu 4. un 5. punktā, kopš 1998. gada 1. janvāra attiecas uz ārvalstnieku tādu kā trešās valsts pilsoņu norīkošanu darbā, ko veic citā dalībvalstī, nevis Austrijā reģistrēts uzņēmums), galu galā nav būtiski atšķirīgs no tā, kas pastāvēja pirms tam (attiecībā uz visu ārvalstnieku norīkošanu darbā, ko veic ārvalstu uzņēmumi, vai tie ir trešās valsts vai citas dalībvalsts iedzīvotāji).

gumu, un, otrkārt, uz darba ņēmēju sistemātisku pakļaušanu Austrijā spēkā esošajam atalgojumam un darba regulējumam uz šīs norīkošanas laiku [19].

39. Tādu noteikumu uzspiešana rada attiecīgajam uzņēmumam īpašus, vienlaicīgi administratīvus un finansiālus apgrūtinājumus, kuri it īpaši saistīti ar nepieciešamību pierādīt, ka minētie nosacījumi ir izpildīti, un ar saistīto prasību atbilstīgi rīkoties, vai nu nodibinot vismaz viena gada darba līguma attiecības starp attiecīgajiem darba ņēmējiem un uzņēmumu izcelsmes valstī vai arī noslēdzot beztermiņa darba līgumus, kā arī sistemātiski pakļaujot minētos darba ņēmējus Austrijā spēkā esošajiem atalgojuma un darba nosacījumiem uz plānotās norīkošanas darbā laiku, kādēļ, iespējams, ir nepieciešams šajā sakarā grozīt jau esošos darba līgumus. Tādi apgrūtinājumi var vienīgi atturēt citā dalībvalstī reģistrētus uzņēmumus norīkot darbā Austrijā darba ņēmējus trešo valstu pilsoņus pakalpojumu sniegšanai Austrijā [20].

40. No tā izriet, ka *AuslBG* 18. panta 12. un 13. punktā paredzētā apstrīdētā norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma procedūra dažādos veidos ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību.

41. Tagad ir vietā pārbaudīt, vai tāds ierobežojums var tikt pamatots un, nepieciešamības gadījumā, arī būt samērīgs. Pirms izskatu, vai šis ir tāds gadījums, jānosaka, kādu kategoriju pamatojumi var tikt izmantoti, lai attaisnotu attiecīgo ierobežojumu.

c) Par pamatojumu kategorijām, uz kurām var atsaukties, lai attaisnotu attiecīgo ierobežojumu

42. Atsaucoties uz Austrijas valdības izteiktajiem argumentiem pirmstiesas procedūrā, Komisija analizēja, vai prasības, kas vērstas uz darba ņēmēju aizsardzību un ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, ir tādas, kas var pamatot attiecīgo valsts tiesisko regulējumu neatkarīgi no tā, vai minētajam tiesiskajam regulējumam ir diskriminējošs raksturs, vai nē.

43. Es neesmu pārliecināts, ka būtu jāizvēlas tāda pieeja.

19 — Iepriekš minētajos spriedumos lietās Komisija/Itālija, 21. punkts, un Komisija/Luksemburga, 23. un 24. punkts, Tiesa ir pieņēmusi salīdzinošo argumentāciju, nodalot pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu, kas izriet no prasības par administratīvu atļauju, no papildu prasības, kas izriet no īpašiem nosacījumiem, kas iepriekš jāizpilda, lai iegūtu šādu atļauju. Šajā sakarā skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Vācija.

20 — Šajā sakarā skat. 2001. gada 15. marta spriedumu lietā C-165/98 *Mazzoleni* un *ISA* (*Recueil*, I-2189. lpp., 24. punkts), 2001. gada 25. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-49/98, C-50/98, C-52/98 līdz C-54/98 un C-68/98 līdz C-71/98 *Finalarte* u.c. (*Recueil*, I-7831. lpp., 30. punkts), 2002. gada 24. janvāra spriedumu lietā C-164/99 *Portugaia Construções* (*Recueil*, I-787. lpp., 18. punkts) un iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Luksemburga, 23., 24. un 30. punkts.

44. Saskaņā ar tradicionālo judikatūru, uz kuru Tiesa turpina atsaukties [21], valsts tiesiskais regulējums, kurš nosaka attiecībā pret uzņēmumiem pakalpojumu sniedzējiem, kuri reģistrēti citā dalībvalstī, citādu attieksmi, kas atšķiras no tās, kas paredzēta par labu uzņēmumiem, kas reģistrēti valsts teritorijā, un kas tādējādi rada diskrimināciju, pamatojoties uz pakalpojuma sniedzēja juridisko adresi vai pakalpojuma izcelsmi, nav saderīgs ar Līguma normām par pakalpojuma sniegšanas brīvību, izņemot gadījumu, ja tas varētu izrietēt no īpašas Līgumā paredzētas atkāpes, kāda ir paredzēta EKL 46. panta 1. punktā, uz kuru norāda EKL 55. pants.

45. No tā izriet, ka principā tāds valsts tiesiskais regulējums var tikt pamatots vienīgi ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību vai sabiedrības veselību saskaņā ar iepriekš minēto Līguma pantu kombināciju un nevis ar vispārēju interešu iemesliem, kas atrodami judikatūrā, piemēram, ar tiem, kas attiecas uz darba ņēmēju aizsardzību vai darba tirgus stabilitātes nodrošināšanu (kuru veicina ļaunprātīgas izmantošanas novēršana), jo šī pamatojumu kategorija teorētiski ir vērsta tikai par labu nediskriminējošiem pasākumiem, citiem vārdiem sakot, tādiem, kas piemērojami vienādi (kas tiek piemēroti attiecībā pret visiem, kas plāno sniegt savus pakalpojumus dalībvalsts, kura šādus pasākumus ir pieņēmusi, teritorijā, proti, vienlaicīgi attiecībā uz pakalpojuma sniedzējiem ar juridisko adresi šajā dalībvalstī un tiem, kas reģistrēti citās dalībvalstīs) [22].

46. Ja ir taisnība, ka dažiem judikatūras izklāstījumiem par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemīt divdomība par pieņemamo

21 — Skat. it īpaši 1988. gada 26. aprīļa spriedumu lietā 352/85 *Bond van Adverteerders* u.c. (*Recueil*, 2085. lpp., 32. un 33. punkts), 1991. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-260/89 *ERT* (*Recueil*, I-2925. lpp., 24. punkts), 1991. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-288/89 *Collectieve Antennevoorziening Gouda* u.c. (*Recueil*, I-4007. lpp., 11. punkts) un spriedumu lietā C-353/89 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, I-4069. lpp., 15. punkts), 1992. gada 16. decembra spriedumu lietā C-211/91 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-6757. lpp., 5., 6., 10. un 11. punkts), 1993. gada 4. maija spriedumu lietā C-17/92 *Fedicine* (*Recueil*, I-2239. lpp., 14.–16. punkts), 1995. gada 14. novembra spriedumu lietā C-484/93 *Svensson* un *Gustavsson* (*Recueil*, I-3955. lpp., 12. un 15. punkts), 2002. gada 21. marta spriedumu lietā C-451/99 *Cura Anlagen* (*Recueil*, I-3193. lpp., 30. un 31. punkts). Skat. šajā pašā sakarā it īpaši 1999. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-224/97 *Ciola* (*Recueil*, I-2517. lpp., 16. punkts), par valsts tiesisko regulējumu, kas rada uz pakalpojuma saņēmējas fiziskas personas dzīvesvietu balstītu diskrimināciju, kā arī par uzņēmējdarbības brīvību spriedumu lietā C-311/97 *Royal Bank of Scotland* (*Recueil*, I-2651. lpp., 32. punkts). Šajā sakarā skat. arī par pakalpojumu sniegšanas brīvību 2003. gada 16. janvāra spriedumu lietā C-388/01 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-721. lpp., 19. un 20. punkts) par valsts tiesisko regulējumu, kas rada ar pakalpojumu saņēmēju fizisku personu pilsonības pamatotu diskrimināciju. Par argumentāciju *a contrario* šajā pašā nozīmē skat. 2004. gada 14. oktobra spriedumu lietā C-36/02 *Omega* (Krājums, I-9609. lpp., 29. punkts).

22 — Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Säger* Tiesa ir gājusi tālāk par tradicionālo normu, tā saukto "nacionālo pieeju", nospriežot, ka "Līguma 59. pants [tagad EKL 49. pants] pieprasa atcelt ne tikai jebkādu diskrimināciju attiecībā uz pakalpojumu sniedzēju, kas pamatota ar viņa pilsonību, bet tāpat arī jebkuru ierobežojumu, pat ja tie tiek piemēroti vienāda mērā attiecībā uz vietējiem un citu dalībvalstu pakalpojumu sniedzējiem, ja tie aizliedz vai citādi traucē pakalpojuma sniedzēja, kas reģistrēts citā dalībvalstī, kurā viņš legāli sniedz analogus pakalpojumus, darbībai"; 12. punkts. Šī plašā prasību koncepcija, kas izriet no pakalpojumu sniegšanas brīvības, kas arī ir tikusi pieņemta attiecībā uz citām Līgumā garantētām brīvībām, ir savienojusies ar pieņemamo attaisnojumu sistēmas mīkstināšanu, atzīstot par labu vienādi piemērojamajiem pasākumiem vispārēju interešu iemeslu virkni, kas pārklāj daudz plašāku attaisnojumu spektru, nekā noteikts EKL 46. panta 1. punktā, uz kuru atsaucas EKL 55. pants.

attaisnojumu veidu [23], šķiet, kā šī divdomība būtībā izskaidro grūtības, ar ko saskārās Tiesa, lai kvalificētu dažu valstu tiesiskos regulējumus kā diskriminējošus, kā arī tās rūpes respektēt dalībvalstu kompetenci tiešo nodokļu jomā [24].

47. Šādi apsvērumi ir sveši izskatāmajam valsts tiesiskajam regulējumam, jo, pirmkārt, darba ņēmēju norīkošana darbā neizriet no dalībvalstu kompetences jomas (tādas kā tiešie nodokļi), un, otrkārt, šis tiesiskais regulējums ir acīmredzami diskriminējošs.

48. Vienīgi sabiedrības, kas reģistrētas citā dalībvalstī, nevis Austrijas Republikā, šķiet, ir pakļautas apstrīdētajai norīkojuma darbā Eiropā apstiprinājuma procedūrai. No pašreiz pieejamiem lietas materiāliem neizriet, ka Austrijā reģistrētas sabiedrības, kas norīko darbā valsts teritorijā darba ņēmējus — trešās valsts pilsoņus — arī tiktu pakļautas šai vai līdzīgai procedūrai.

49. Tādējādi izrādās, ka pretēji valsts tiesiskajam regulējumam, kāds bija tiesiskais regulējums iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Luksemburga [25], tas, kas ir par pamatu šai konkrētajai prasībai par valsts pienākumu neizpildi, ir jāapskata kā tāds, kas paredz atšķirīgu attieksmi, kas pamatota ar pakalpojumus sniedzošā uzņēmuma, kas gatavojas norīkot darba ņēmējus, reģistrāciju. Tāda atšķirīga attieksme ir klaji diskriminējoša.

23 — Šī divdomība izpaužas dažādās formās. Visbiežāk Tiesa ir aprobežojusies vienīgi norādot, ka attiecīgais valsts tiesiskais regulējums (nepaužot savu viedokli par tās diskriminējošo vai nediskriminējošo raksturu) ir vienkāršs pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums, vai arī, ka tā ir "atšķirīga attieksme", kas nosaka specifiskus nelabvēlīgus nosacījumus tirgus dalībniekiem, kas vēlas izmantot savas no šādas brīvības izrietošas tiesības, un ir turklāt izvērtējusi, vai minētais tiesiskais regulējums atbilda pamatojumam, kas Līgumā nav tieši paredzēts, lai galu galā no tā izdarītu secinājumu, ka tas neattiecās uz minēto gadījumu, vai šajā sakarā vērstu iesniedzējtiesas uzmanību [uz to]. Šāda pieeja tika ievērota 1998. gada 28. aprīļa spriedumā lietā C-118/96 *Safir* (*Recueil*, I-1897. lpp., 24.–30. un 34. punkts), 1999. gada 26. oktobra spriedumā lietā C-294/97 *Eurowings Luftverkehr* (*Recueil*, I-7447. lpp., 36. un turpmākie punkti), 2001. gada 29. novembra spriedumā lietā C-17/00 *De Coster* (*Recueil*, I-9445. lpp., 33.–39. punkts), 2002. gada 3. oktobra spriedumā lietā C-136/00 *Danner* (*Recueil*, I-8147. lpp., 30. un turpmākie punkti) un 2003. gada 6. novembra spriedumā lietā C-243/01 *Gambelli* u.c. (*Recueil*, I-13031. lpp., 57. un turpmākie punkti). Daudz retāk, lai atbildētu uz lietas dalībnieku izklāstītajiem argumentiem, Tiesa ir aplūkojusi attiecīgo valsts tiesisko regulējumu ne tikai attiecībā pret Līgumā speciāli paredzētajiem pamatojumiem, bet arī attiecībā uz cita tipa pamatojumiem, bet Tiesa arī atzinusi minēto tiesisko regulējumu par diskriminējošu, lai visbeidzot secinātu, ka tas nav pamatoti. Šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Svensson* un *Gustavsson*, 15. un turpmākie punkti, kā arī 2003. gada 13. novembra spriedumu lietā C-42/02 *Lindman* (*Recueil*, I-13519. lpp., 21. un turpmākie punkti).

24 — Šajā sakarā skat. ģenerāladvokāta Tezauro [*Tesauro*] secinājumus iepriekš minētajā lietā *Safir* (30.–34. punkts, kas norāda uz iepriekš minētajām grūtībām kvalificēt dažu valstu tiesisko regulējumu kā diskriminējošu), kā arī ģenerāladvokāta Pojareša Maduru [*Poiares Maduro*] secinājumus lietā C-446/03 *Marks & Spencer* [2005. gada 13. decembra spriedums, Krājums, I-10837. lpp., I-10839. lpp., 25.–32. punkts, kur uzsvērta, pirmkārt, Tiesas atturība pārkāpt valsts kompetences noteikumu attiecībā uz tiešajiem nodokļiem, rūpējoties par valstu nodokļu sistēmas integritātes saglabāšanu, un, otrkārt, grūtības konstatēt diskrimināciju šajā jomā, ņemot vērā 1995. gada 14. februāra spriedumā lietā C-279/93 *Schumacker* (*Recueil*, I-225. lpp.) norādītos kritērijus, saskaņā ar kuru ir jāatzīst objektīvas atšķirības starp attiecīgajām situācijām].

25 — 25. punktā Tiesa speciāli uzsvērusi, ka minētais valsts tiesiskais regulējums tiek piemērots gan Lielhercogistē, gan ārpus tās reģistrētiem uzņēmumiem.

50. Es no tā secinu, ka apsvērumu, kuri, kā šķiet, ir iedvesmojuši zināmas svārstības judikatūrā par pieļaujamo pamatojumu veidu pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežošanas jomā, šajā konkrētajā lietā nav.

51. Ja pieturamies pie judikatūrā dominējošā virziena, saskaņā ar kuru, atgādināšu, pakalpojumu sniegšanas brīvības jomā diskriminējošs valsts tiesiskais regulējums var tikt pamatots vienīgi ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību vai sabiedrības veselību, turklāt ir nepieciešams pārbaudīt, vai tas attiecas uz minēto ierobežojumu, kaut gan šis jautājums nav izraisījis nekādas debates starp lietas dalībniecēm šajā tiesvedībā par valsts pienākumu neizpildi.

d) Attiecīgā ierobežojuma iespējamais pamatojums ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību vai sabiedrības veselību

52. Ir jākonstatē, ka apstrīdētais tiesiskais regulējums nav pamatots ar šādiem apsvērumiem.

53. Tiesa ir atkārtoti lēmusi, ka tādi attaisnojumi, tāpēc, ka tie pārkāpj Līgumā garantēto pamatbrīvību, ir jāinterpretē šauri tādējādi, ka it īpaši tie, kas attiecas uz sabiedrisko kārtību, var tikt piesaukti vienīgi gadījumā, ja "pastāv reāli un pietiekami nopietni draudi, kas ietekmē sabiedrības pamatintereses" [26]. Man ir grūti iedomāties, ka prasība par norīkojumā darbā Eiropā apstiprinājumu atbilstu tādai īpašai situācijai vai ka tā vismaz būtu samērīga ar sabiedriskās kārtības aizsardzības mērķi, kas turklāt nevarētu attaisnot apgalvojumus par darba ņēmēju aizsardzību vai darba tirgus stabilitātes nodrošināšanu. Manuprāt, sabiedriskās kārtības saglabāšana vairāk attiektos uz tiesisko regulējumu, kura mērķis ir tieši kontrolēt trešās valsts pilsoņu iebraukšanu un uzturēšanos valsts teritorijā, tāds kā šīs prasības par valsts pienākumu neizpildi otrajā iebildumā.

54. Turklāt tieši šīs EKL 46. pantā paredzēto atkāpju, piemēram, to, kas attiecas uz sabiedrisko kārtību, šaurās interpretācijas dēļ daži apgalvo, ka vajadzētu pieļaut citus pamatojumus, kuri būtu tikpat likumīgi vai primāri kā tie, kurus Līgums paredzējis tieši, lai tādējādi novienādotu pamatojumus, kas piemērojami attiecībā uz ierobežojumiem pakalpojumu sniegšanas brīvībai, neatkarīgi no

26 — Skat. it īpaši 1977. gada 27. oktobra spriedumu lietā 30/77 *Bouchereau* (*Recueil*, 1999. lpp., 33. un 35. punkts), 1998. gada 29. oktobra spriedumu lietā C-114/97 Komisija/Spānija (*Recueil*, I-6717. lpp., 46. punkts), 1999. gada 19. janvāra spriedumu lietā C-348/96 *Calfa* (*Recueil*, I-11. lpp., 21. un 23. punkts), 2000. gada 14. marta spriedumu lietā C-54/99 *Eglise de scientologie* (*Recueil*, I-1335. lpp., 17. punkts), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Omega*, 30. punkts.

šo ierobežojumu diskriminējošā vai nediskriminējošā rakstura [27].

57. Jebkurā gadījumā, pat tad, ja Tiesa šajā lietā lemtu citādi, manuprāt, secinājums ir tāds pats — ir jākonstatē, ka Austrijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus, kas izriet no EKL 49. panta. To varēs redzēt, apskatot attiecīgo ierobežojumu saistībā ar mērķiem, kuriem, kā apgalvo Austrijas Republika, tā seko, proti, pirmkārt, darba ņēmēju aizsardzībai un, otrkārt, darba tirgus stabilitātes nodrošināšanai.

55. Līdz šim brīdim Tiesa formāli nav gājusi šo ceļu, kaut gan, kā es tikko to norādīju attiecībā uz *Danner* lietu, tā uz to tika nešaubīgi aicināta.

e) Apstrīdētā ierobežojuma iespējamais pamatojums ar iemesliem, kas saistīti ar darba ņēmēju aizsardzību un darba tirgus stabilitātes nodrošināšanu

56. Savukārt es drīzāk atturos no šāda aicinājuma. Ja Tiesa uz to atbildētu pozitīvi, tas pārsniegtu EKL 46. panta (uz ko atsaucas EKL 55. pants) formulējumu vai pat to pārkāptu, jo tā pieņemtu, ka citi iemesli, nevis tie, kas skaidri, pat izsmeļoši norādīti minētajā 46. pantā, varētu attaisnot valsts tiesisko regulējumu, kurš paredz speciālu kārtību attiecībā uz ārvalstu pilsoņiem, kā tas ir apstrīdētajā tiesiskajā regulējumā, kas nosaka uzņēmumiem pakalpojumu sniedzējiem, kas reģistrēti citā dalībvalstī, nevis Austrijā, un kuri plāno norīkot darbā Austrijas teritorijā darba ņēmējus — trešās valsts pilsoņus, īpašu kārtību.

58. Šajā sakarā es lielākoties atsaucos uz analīzi, kas attīstīta iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Luksemburga, kas tika pasludināts dažus mēnešus pēc tiesvedības, kas mūs nodarbina, uzsākšanas.

27 — Skat. it īpaši ģenerāladvokāta Džeikobsa [*Jacobs*] secinājumus iepriekš minētajā lietā *Danner*. Viņš piedāvāja ņemt vērā valsts tiesiskā regulējuma diskriminējošo raksturu nevis tad, kad tiek pārbaudīti norādītie pamatojumi, bet gan vēlāk — pārbaudot apstrīdētā ierobežojuma samērīgumu attiecībā pret attiecīgo pamatojumu, precizējot, ka, "jo diskriminējošāks ir pasākums, jo mazāk iespējams, ka tas atbilst šim [samērīguma] principam"; 40. punkts.

59. Līdz ar to ir jāatgādina šī sprieduma (kuru pilnībā pārņēma nesenais iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Vācija) saturu, pirms precīzi noteikt kādus no tā izdarīt secinājumus šajā lietā.

i) Iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Luksemburga

60. Iepriekš minētajā spriedumā lietā Komisija/Luksemburga Tiesa izskatīja valsts tiesiskā regulējuma, kuru var daudzējādi salīdzināt ar to, kas minēts šajā lietā, saderīgumu ar Līguma normām par pakalpojumu sniegšanas brīvību. Precīzāk sakot, šis tiesiskais regulējums pakļāva darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā, kuru veic uzņēmums, kas reģistrēts valsts teritorijā vai citā dalībvalstī, tam, ka uzņēmums saņem individuālu vai kolektīvu darba atļauju, kuras izsniegšana Luksemburgas kompetentās iestādēs bija tostarp atkarīga no apsvērumiem saistītiem ar darba tirgu un ar vismaz sešu mēnešu darba attiecību pastāvēšanu pirms norīkošanas darbā starp attiecīgajiem darba ņēmējiem un izcelsmes valsts uzņēmumu beztermiņa [darba] līgumu ietvaros.

61. Tiesa nolēma, ka šis valsts tiesiskais regulējums ierobežoja pakalpojumu sniegšanas brīvību un ka tas nebija samērīgs ne ar tā izvirzītajiem mērķiem, ne arī darba ņēmēju aizsardzību un darba tirgus stabilitātes saglabāšanu.

62. Attiecībā uz vispārējo interešu primāro iemeslu, kas ir darba ņēmēju aizsardzība, Tiesa atgādināja, ka saskaņā ar tās judikatūru "Kopienu tiesības neiestājas pret to, ka dalībvalstis attiecina savu tiesisko regulējumu [..] uz ikvienu to teritorijā pat uz noteiktu laiku algotu personu, neskatoties uz to, kādā valstī darba devējs veic uzņēmējdarbību, un ka tas turklāt neliedz dalībvalstīm ar piemērotiem līdzekļiem nodrošināt šo normu ievērošanu [..], ja izrādās, ka ar šiem noteikumiem piešķirtā aizsardzība nav nodrošināta ar identiskiem vai pēc būtības salīdzināmiem pienākumiem, kas uzņēmumam jau ir reģistrācijas dalībvalstī" [28].

63. Tomēr, kā uzskata Tiesa, prasība par darba atļauju nav piemērots līdzeklis, lai garantētu darba ņēmēju aizsardzību. Kā pierādījumu tam Tiesa precizē, ka "pakalpojumu sniedzējam uzņēmumam uzliktais pienākums iepriekš paziņot vietējām iestādēm par vienu vai vairākiem esošiem darbā norīkotiem darba ņēmējiem, šādas klātbūtnes paredzēto ilgumu un pakalpojumu vai pakalpojumus, kas pamato norīkošanu darbā, ir tikpat iedarbīgs un mazāk ierobežojošs līdzeklis kā attiecīgā prasība" [29]. Tāds paziņojums "ļautu šīm iestādēm kontrolēt, kā darbā norīkošanas laikā tiek ievērots [valsts]

28 — Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga 29. punkts, kas atkārtots iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Vācija 44. punktā. Direktīva 96/71 lielākoties atbilst 29. punktā minētās judikatūras turpinājumam. Skat. šajā nozīmē šīs direktīvas, kura, es atgādinu, nosaka dalībvalstu pienākumu sekot, lai neatkarīgi no tā, kāds likums tiek piemērots attiecībā uz darba attiecībām, pakalpojumus sniedzoši uzņēmumi garantē darba ņēmējiem, kas norīkoti darbā to teritorijā, tajā paredzētos darba nosacījumus, neliedzot piemērot izdevīgākus nosacījumus attiecībā uz darba ņēmējiem, 3. panta 1. un 7. punktu.

29 — Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga 31. punkts, kas pārņemts iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Vācija 45. punktā.

sociālā tiesiskais regulējums, ņemot vērā pienākumus, kas uzņēmumam jau ir saskaņā ar tā izcelsmes dalībvalstī piemērojamajām sociālo tiesību normām" [30].

64. Tiesa piebilda, ka minētās atļaujas pieškiršanas pakārtošana beztermiņa darba līgumu esamībai, kas saista darba ņēmējus, kas tiks norīkoti darbā, ar uzņēmumu to izcelsmes valstī vismaz sešus mēnešus pirms to norīkošanas darbā Luksemburgas teritorijā, pārsniedz to, kas var tikt uzlikts par pienākumu darba ņēmēju aizsardzības vārdā. Tiesa pamatojās uz šādiem trīs iemesliem.

65. Pirmkārt, "šī prasība ir [..] tāda, kas var būtiski sarežģīt darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā Luksemburgas teritorijā ar mērķi sniegt pakalpojumus jomās, kurās darbības īpatnību dēļ ir bieži pieņemts slēgt īstermiņa līgumus vai līgumus par konkrēta pakalpojuma sniegšanu" [31].

66. Otrkārt, šī pati prasība "[..] ietekmē tikko izveidotu uzņēmumu, kas vēlas sniegt pakalpojumus Luksemburgā, nodarbinot trešās valsts pilsoņus, situāciju" [32].

67. Treškārt, tā "neņem vērā sociālos pasākumus, kuriem uzņēmums, kas gatavojas veikt norīkošanu darbā, ir pakļauts izcelsmes valstī, konkrēti darba un atalgojuma nosacījumu jautājumā saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem vai iespējamiem sadarbības līgumiem, kas noslēgti starp Eiropas Kopienu un attiecīgo trešo valsti un kuru piemērošana var samazināt ievērojamu risku, ka darba ņēmēji tiks ekspluatēti un ka tiks traucēta uzņēmumu konkurence" [33].

68. Tiesa secināja, ka ne prasība par darba atļauju, ne arī atbilstīga prasība par darba attiecību starp darbā norīkojamiem darba ņēmējiem un to izcelsmes valsts darba devēju ilglaicīgumu un pastāvīgumu nav samērīga ar darba ņēmēju aizsardzības mērķi.

69. Kā uzskata Tiesa, tāds pats secinājums ir izdarāms attiecībā uz mērķi, kura būtība ir novērst vietējā darba tirgus destabilizāciju, ieplūstot darba ņēmējiem trešo valstu pilsoņiem.

70. Tiesa atgādināja, ka, "ja rūpes izvairīties no darba tirgus traucējumiem ir, protams, primārs vispārējo interešu mērķis [..], tad darba ņēmēji, kurus nodarbina uzņēmums, kas reģistrēts vienā dalībvalstī, un kuri

30 — Turpat.

31 — 33. punkts.

32 — 34. punkts.

33 — 35. punkts.

pakalpojumu sniegšanai norīkoti darba citā dalībvalstī, nepretendē piekļūt šīs citas dalībvalsts darba tirgum, jo pēc sava uzdevuma pabeigšanas tie atgriezīsies savā izcelsmes vai dzīvesvietas valstī" [34].

71. Tiesa uzsvēra, ka tā jau ir pieņēmusi, ka tomēr "dalībvalsts var pārbaudīt, vai uzņēmums, kas reģistrēts citā dalībvalstī un kas tās teritorijā norīko darbā darba ņēmējus — trešās valsts pilsoņus, neizmanto pakalpojumu sniegšanas brīvību ar mērķi, kas atšķiras no attiecīgā pakalpojuma sniegšanas, piemēram, savu darbinieku norīkošanu ar mērķi tos nodrošināt vai nodot citu darba ņēmēju rīcībā [..], ievērojot Kopienas tiesībās noteiktos ierobežojumus un tos, kas it īpaši izriet no pakalpojumu sniegšanas brīvības, kuri nevar tikt padarīti nereāli un kuru izpilde nevar tikt pakļauta iestādes atturībai" [35].

72. Kā uzskata Tiesa, attiecīgais Luksemburgas tiesiskais regulējums dubulti pārsniedz ierobežojumus, kas noteikti Kopienu tiesībās. Pirmkārt, "darba atļaujas iegūšanas nepieciešamība procedūras paredzēto formalitāšu un termiņu dēļ var atņemt interesi par pakalpojumu sniegšanas brīvību Luksemburgas teritorijā, izmantojot norīkotos darba ņēmējus trešo valstu pilsoņus", kā dēļ šī pamata brīvība izrādās nereāla [36]. Otrkārt, šīs brīvības īstenošana ir pakļauta vietējo iestāžu rīcības brīvībai, jo tā ir pakārtota šo iestāžu izsniegtai darba atļaujai, kas ir izņēmuma kārtas atļauja un ir atkarīga no situācijas darba tirgū, kādu to novērtē minētā iestāde.

73. Attiecībā uz prasību par darba attiecību ilglaicīgumu un pastāvīgumu starp attiecīgajiem darba ņēmējiem un izcelsmes valsts uzņēmumu (kurš ir pakļauts darba atļaujas izsniegšanai) Tiesa to uzskatīja par nesamērīgu mērķim nodrošināt darba ņēmēju atgriešanos izcelsmes dalībvalstī pēc norīkojuma termiņa beigām.

74. Kā uzskata Tiesa, "pakalpojumus sniedzošam uzņēmumam uzliktais pienākums iesniegt vietējām iestādēm informāciju par to, ka darbā norīkotie darba ņēmēji atrodas legālā situācijā, it īpaši attiecībā uz uzturēšanos, darba atļauju un sociālo nodrošinājumu dalībvalstī, kurā šis uzņēmums tos nodarbina, sniegtu šīm iestādēm mazāk ierobežojošā veidā un tikpat efektīvi kā minētās prasības garantijas par šo darba ņēmēju situācijas likumību un par faktu, ka savu

34 — 38. punkts, kurā atsaucas uz 1990. gada 27. marta spriedumu lietā C-113/89 *Rush Portuguesa* (*Recueil*, I-1417. lpp., 13. un 15. punkts), kā arī uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Vander Elst*, 21. punkts, un spriedumu apvienotajās lietās *Finalarte* u.c., 22. punkts.

35 — 39. un 40. punkts, kuros atsaucas uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Rush Portuguesa*, 17. punkts.

36 — 41. punkts.

galveno darbību tie veic pakalpojumus sniedzošā uzņēmuma reģistrācijas dalībvalstī" [37]. Tiesa piebilda, ka "šī informācija papildināta ar minētā uzņēmuma iesniegtajām ziņām par norīkošanas darbā termiņu [..] ļautu Luksemburgas iestādēm nepieciešamības gadījumā veikt pasākumus, kas nepieciešami šajā laikposmā" [38].

75. Tiesa no tā secināja, ka ne prasība par darba atļauju, ne arī tai pakārtota prasība par darba attiecību ilglaicīgumu un pastāvīgumu starp darba ņēmējiem, uz kuru attiecas norīkošana, to darba devēju izcelsmes valstī nav samērīga ar mērķi novērst darba tirgus destabilizāciju.

76. Tiesa ir nonākusi pie tā paša pierādījuma, kas izmantots attiecībā uz darba ņēmēju aizsardzības mērķi. Tiesa no tā secināja, ka Luksemburgas Lielhercogiste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 49. pantu.

ii) Secinājumi, kurus var izdarīt no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga

77. Ja šajā lietā Tiesa izskatītu apstrīdēto valsts tiesisko regulējumu attiecībā pret primāriem vispārējo interešu iemesliem, tādiem kā darba ņēmēju aizsardzība vai darba tirgus stabilitātes nodrošināšana, šī judikatūra būtu pilnībā transponējama. Sekas, kuras būtu no tās jāizsecina, būtu šādas: ne prasība par norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājumu, ne ar to saistītie nosacījumi nav samērīgi ne ar darba ņēmēju aizsardzības mērķi, ne arī ar mērķi izvairīties no darba tirgus destabilizācijas, tādējādi Austrijas Republika tik tiešām nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 49. pantu.

78. Ir iespējams pat uzskatīt, ka tas, kas attiecas uz Luksemburgas tiesisko regulējumu, attiektos *a fortiori* arī uz apstrīdēto Austrijas tiesisko regulējumu.

79. Nosacījumi, kuriem saskaņā ar Austrijas tiesisko regulējumu pakļauta attiecīgā iepriekšējās atļaujas izsniegšana, ir daudzējādā ziņā traucējošāki nekā tie, ko paredz Luksemburgas tiesiskais regulējums.

80. Vispirms prasība par beztermiņa darba līgumu, kā arī prasība par ilgstošām darba attiecībām pirms norīkošanas starp attiecīgajiem darba ņēmējiem un izcelsmes valsts uzņēmumu Austrijas tiesībās tiek sistemātiski ievērota, kaut gan Luksemburgas tiesībās

37 — 46. punkts, kas attīstīts iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Vācija 41. punktā.

38 — Turpat.

tās tiek noteiktas vienīgi kolektīvas darba atļaujas pieprasīšanas gadījumā un nevis attiecībā uz individuālu darba atļauju.

81. Turklāt Austrijas tiesiskajā regulējumā paredzētā prasība par [darba attiecību] ilglaicīgumu, pat ja tā nav pievienota prasībai par beztermiņa darba līgumu, ir stingrāka par Luksemburgas tiesiskajā regulējumā noteikto prasību, tā kā [darba attiecību] ilglaicīgums ir gads un nevis tikai seši mēneši [39].

82. Visbeidzot pretēji tam, kā tas bija iepriekš minētajā lietā Komisija/Luksemburga, attiecīgais valsts tiesiskais regulējums nosaka papildu prasību, kura paredz, ka darba ņēmēji, uz kuriem attiecas norīkošana darbā, sistemātiski tiek pakļauti Austrijas atalgojuma un darba nosacījumiem uz to norīkošanas darbā laiku. Šī papildu prasība vēl vairāk ierobežo darba ņēmēju norīkošanu darbā, kuru veic uzņēmums, kas reģistrēts citā dalībvalstī, un tā rezultātā ierobežo pakalpojumu sniegšanu, ko veic šis uzņēmums. Turklāt minētā prasība nav samērīga ar darba ņēmēju aizsardzības mērķi, jo, pirmkārt, tā pakļauj iepriekšējas administratīvas atļaujas iegūšanai un, otrkārt, ir sistemātiska rakstura, tādējādi neņemot vērā aizsardzības līmeni, kuru bauda attiecīgie darba ņēmēji dalībvalstī, kurā reģistrēts pakalpojumus sniedzošais uzņēmums, kurš viņus nodarbina [40].

83. Turklāt, kā to uzsvēra Komisija, pakalpojumus sniedzošam uzņēmumam jau ir pienākums iesniegt valsts iestādēm ar iepriekšējas deklarācijas starpniecību tādas ziņas kā darba ņēmēja atalgojuma lielums uz plānotās norīkošanas darbā laiku [41]. Šī formalitāte, kas tikusi ieviesta minētās direktīvas transpozīcijas ietvaros un kuru Komisija nav apstrīdējusi, būtiskā veidā ļauj nepieciešamības gadījumā nodrošināt, ka tiek ievēroti valsts teritorijā spēkā esošie darba noteikumi un nosacījumi, tostarp atvieglojot kompetentu iestāžu veiktās pārbaudes uz vietas norīkošanas darbā laikposmā, kāds ir norādītas šajā deklarācijā. Pieprasīt vēl papildus, lai pakalpojumus sniedzošs uzņēmums sistemātiski pamato šo nosacījumu ievērošanu plānotās norīkošanas darbā laikā iepriekšējas administratīvas atļaujas iegūšanas procedūras ietvaros, pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu darba ņēmēju aizsardzību.

39 — To ir uzsvēris ģenerāladvokāts Hēlhuds [*Geelhoed*] secinājumu iepriekš minētajā lietā Komisija/Vācija 34. punktā par to pašu viena gada darba līguma starp darba ņēmējiem un izcelsmes uzņēmumu nosacījumu, ar norādi, ka nekāds nosacījums — kumulatīvs vai alternatīvs — kas nosaka beztermiņa darba līguma noslēgšanu, tajā netiek prasīts.

40 — Skat. šajā sakarā iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga 29. punktu, kas izklāstīts šo secinājumu 62. punktā. Apstrīdētā prasība tāpat pārsniedz Direktīvā 96/71 paredzētos noteikumus, lai aizsargātu darba ņēmējus, jo tai ir ne tikai sistemātisks raksturs un tā līdz ar to izslēdz labvēlīgāku nosacījumu piemērošanu attiecībā uz darba ņēmējiem nekā tie, kas būtu spēkā viņu izcelsmes dalībvalstī, pretēji tam, ko paredz šīs direktīvas 3. panta 7. punkts, bet turklāt šī prasība iekļaujas iepriekšējas administratīvas atļaujas [iegūšanas] procedūrā, kas nav piemērots līdzeklis saskaņā ar minēto direktīvu, lai nodrošinātu attiecīgos atalgojuma un darba nosacījumus.

41 — Skat. šo secinājumu 11. punktu un 6. zemsvītras piezīmi.

84. Es no tā secinu, ka, ja Tiesa izskatīs minēto valsts tiesisko regulējumu saistībā ar darba ņēmēju aizsardzības vai darba tirgus stabilitātes nodrošināšanas mērķi, tā varēs vienīgi secināt, ka Austrijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EKL 49. pantu.

85. Pretēji tam, kā to apgalvo Austrijas valdība, manuprāt, atšķirībā no valsts tiesiskā regulējuma, uz kuru attiecas minētais spriedums lietā Komisija/Luksemburga, nav būtiskas nozīmes tam, ka uz apstrīdēto darba atļaujas izsniegšanu neattiecas vietējo iestāžu rīcības brīvība [42], tas ir, uz tādiem apsvērumiem kā situācija darba tirgū, bet gan vienīgi uz objektīvu pārbaudi par to, ka ir izpildīti atbilstošie nosacījumi, pirmkārt, darba attiecību ilglaicīgums vai pastāvīgums un, otrkārt, attiecīgo darba ņēmēju pakļaušana uz norīkojuma darbā laiku valsts teritorijā spēkā esošiem atalgojuma, darba un sociālā nodrošinājuma noteikumiem.

86. Pieņemot, kā to apgalvo Austrijas valdība, ka norīkojuma darbā Eiropā apstiprinājuma procedūras noteikšana atbilst rūpēm pārbaudīt, vai uzņēmums, kas reģistrēts citā dalībvalstī un kurš norīko darbā Austrijas teritorijā trešās valsts darba ņēmējus, neizmanto pakalpojumu sniegšanas brīvību citam mērķim, nevis attiecīgā pakalpojuma sniegšanai, piemēram, personāla norīkošanai, lai atvieglotu darba ņēmēju izvietošanu vai pieejamību, paliek spēkā tas, kā Tiesa to ir atgādinājusi iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga 40. punktā, ka tādas kontroles ir pieļaujamas, ņemot vērā mērķi novērst vietējā darba tirgus destabilizāciju tikai ar nosacījumu, ja tiek ievēroti Kopienu tiesību noteiktie ierobežojumi, it īpaši tie, kas izriet no pakalpojumu sniegšanas brīvības.

87. Tiesa ir noteikusi dubultu ierobežojumu šāda tipa kontrolēm. Viens ierobežojums iestājas pret to, ka pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošana tiktu pakļauta iestāžu rīcības brīvībai. Otrs nepieļauj, ka šī Līgumā garantētā pamata brīvība kļūtu nereāla. Lai minētās kontroles būtu pieļaujamas, nepietiek, ka tās ir ārpus rīcības brīvības. Vēl ir nepieciešams, lai tās nepadara pakalpojumu sniegšanas brīvību par nereālu. Manuprāt, precīzi tāda ir kontrole, kas ir izmantota norīkojuma darbā Eiropā apstiprinājuma procedūras ietvaros.

88. Kā jau Tiesa to ir uzsvērusi, atgādināšu, ka iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga 41. punktā "darba atļaujas iegūšanas nepieciešamība procedūras paredzēto formalitāšu un termiņu dēļ var atņemt

42 — Skat. šajā sakarā iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Vācija, 33. punkts.

interesi par pakalpojumu sniegšanas brīvību [valsts] teritorijā, izmantojot norīkotos darba ņēmējus trešo valstu pilsoņus".

89. Šis konstatējums attiecībā uz apstrīdēto Luksemburgas tiesisko regulējumu vienlīdz attiecas arī uz apstrīdēto Austrijas tiesisko regulējumu, ņemot vērā formalitātes un termiņus, kas noteikti attiecībā uz norīkojuma darbā Eiropā apstiprinājuma procedūru, kuri veido, kā to redzējām, darba atļaujas [iegūšanas] procedūru [43]. Kā Komisija to bija norādījusi, tādi šķēršļi padara nereālu norīkojuma darbā izmantošanu un līdz ar to pakalpojumu sniegšanas brīvību, īpaši tādās darbības jomās, kurās nepieciešamas punktuālas iejaukšanās uz ļoti īsu laiku, proti, steidzamas.

90. Tas tā ir vēl jo vairāk tāpēc, ka, es atgādināšu, šādas darba atļaujas izsniegšana ir pakārtota tostarp beztermiņa darba līguma noslēgšanai vai vismaz viena gada darba attiecību esamībai starp darba ņēmējiem, kurus paredzēts norīkot darbā, un uzņēmumu, kas gatavojas to darīt. Tādi nosacījumi, pat ja tie ir vienkārši alternatīvi, bet nevis kumulatīvi (kā tie, kurus paredz tiesiskais regulējums, uz kuru attiecas iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Luksemburga), tāpat padara pakalpojuma sniegšanas brīvību nereālu dažās nozarēs, piemēram, būvniecībā vai informācijas tehnoloģijā, kurās, kā to norādīja Komisija, bieži tiek izmantoti īstermiņa līgumi vai līgumi par konkrēta pakalpojuma sniegšanu, tādējādi ir maz iespējams, ka viens vai otrs no šiem nosacījumiem varētu tikt izpildīts *a fortiori* gadījumā, ja uzņēmumi, kas vēlētos īstenot norīkošanu darbā, ir nesen izveidoti un tādējādi to vienīgā iespēja ir noslēgt šajā nolūkā beztermiņa darba līgumus (vai to neesamības gadījumā atsaukties uz vismaz viena gada darba attiecībām ar attiecīgajam darba ņēmējiem).

91. Turklāt ir jāatzīst, ka šī prasība par darba attiecību starp attiecīgo darba ņēmēju un pakalpojumu sniedzošo uzņēmumu ilglaicīgumu vai pastāvīgumu nav samērīga ar mērķi nodrošināt minēto darba ņēmēju atgriešanos izcelsmes dalībvalstī pēc norīkojuma beigām, lai nodrošinātu darba tirgus stabilitāti [44].

92. Manuprāt, iepriekš minētais spriedums lietā *Vander Elst*, uz kuru atsaucas Austrijas valdība, nav pretrunā ar šo konstatējumu. Saprotams, ka šajā spriedumā Tiesa pamatā ir balstījusies, kā to uz to aicināja iesniedzējtiesa, uz apstākli, ka attiecīgos marokāņu darba ņēmējus likumīgi un pastāvīgi nodarbinājis pakalpojumus sniedzošs Beļģijas uzņēmums, lai noraidītu Francijas valdības izvirzītos pamatojumus par darba tirgus destabilizācijas novēršanu un darba ņēmēju

43 — Skat. šo secinājumu 7. un 8., kā arī 34.–36. punktu.

44 — Es atsaucos uz iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Luksemburga 45. un 46. punktu, kuros tiek norādīti mazāk ierobežojuši, bet tikpat efektīvi pasākumi kā attiecīgās prasības. Turklāt norādu, ka līdzīgi pasākumi ir paredzēti *AVRAG*; skat. šo secinājumu 11. un 83. punktu.

aizsardzību, lai aizstāvētu viņu norīkojuma darbā pakļaušanu darba atļaujas iegūšanai Francijas iestādēs. Tomēr ir pārspīlēti no tā izsecināt saskaņā ar Austrijas valdības pausto *a contratio* interpretāciju, ka atšķirīgos apstākļos nekā tie, kurus īpaši skar iepriekš minētais spriedums lietā *Vander Elst*, prasība par darba atļauju, kuras izdošana būtu atkarīga no viena nosacījuma par likumīgu un pastāvīgu darba attiecību esamību, kā to paredz apstrīdētais Austrijas tiesiskais regulējums, būtu pieņemama. Jebkurā gadījumā iepriekš minētie spriedumi lietā Komisija/Luksemburga un Komisija/Vācija sniedz šīs tēzes formālu atspēkojumu [45].

93. No šī izklāsta kopuma izriet, ka saskaņā ar iepriekš minēto sprieduma lietā Komisija/Luksemburga (kuru apstiprina iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Vācija) ir skaidri redzams, ka apstrīdētais tiesiskais regulējums ierobežo pakalpojumu sniegšanas brīvību, kas nav samērīgs ne ar darba ņēmēju aizsardzības mērķi, ne arī ar darba tirgus stabilitātes saglabāšanu.

45 — Iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Austrija 55. punktā Tiesa īpaši uzsvēra, ka tā "nesaista "likumīgas un pastāvīgas" nodarbinātības jēdzienu ar dzīvošanas vai bezterminā nodarbinātības nosacījumu pakalpojumu sniedzoša uzņēmuma dibināšanas valstī".

94. Manuprāt, vai Tiesa izskata minēto tiesisko regulējumu attiecībā uz šiem mērķiem, vai tikai attiecībā uz sabiedriskās kārtības, sabiedriskās drošības vai sabiedrības veselības aizsardzības mērķiem, ir jāizdara tas pats secinājums: Austrijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai izriet no EKL 49. panta.

95. Tādējādi es uzskatu, ka jebkurā gadījumā pirmais šīs prasības iebildums ir pamatots.

B — *Par otro iebildumu, kas attiecas uz neiespējamību darba ņēmējam — trešās valsts pilsonim — legalizēt savu situāciju saistībā ar tā ieceļošanu un uzturēšanos valsts teritorijā*

1) Lietas dalībnieku argumenti

96. Ar savu otro iebildumu Komisija pārmet Austrijas Republikai, ka tā tāpat nav ievērojusi EKL 49. pantu, sistemātiski aizliedzot iebraukšanas un uzturēšanas atļaujas izdošanu trešās valsts pilsonim, kuru norīkojis darbā citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums, ja šis pilsonis ir ieceļojis valsts teritorijā bez vīzas, neļaujot tādējādi nekādā gadījumā minētajam pilsonim legalizēt savu situāciju uz vietas.

97. Pamatojot šo iebildumu, Komisija apgalvo, ka šāds sistemātisks aizliegums, kas netieši paredz automātisku izraidīšanu no valsts teritorijas, rada darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanas darbā ierobežojumu, kas traucē uzņēmumam, kurš paredzējis veikt šo darba ņēmēju norīkošanu darbā, sniegt pakalpojumus. Pieņemot, ka šis pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums atbilst vispārējo interešu mērķim, par ko Komisija šaubās, tas nebūtu samērīgs, ciktāl tas attiecas uz darba ņēmējiem — trešās valsts pilsoņiem, kuri ir likumīgā situācijā pakalpojumus sniedzošā uzņēmuma reģistrācijas dalībvalstī, kurā tiem būtu jāatgriežas pēc norīkojuma darbā termiņa beigām. Šajā sakarībā Komisija pamatojas uz 2002. gada 25. jūlija spriedumu lietā *MRAX*[46] par trešās valsts pilsoņiem, kuri ir dalībvalsts pilsoņu laulātie, lai uzskatītu, ka uzturēšanas atļaujas izsniegšana darba ņēmējam — trešās valsts pilsonim — ir izteikti deklaratīva procedūra un nerada tiesības, tādējādi uzturēšanās atļaujas atteikums un, vēl jo vairāk, izraidīšanas pasākums, kurš tiktu pamatots tikai ar legālu formalitāšu par ārzemnieku kontroli neizpildīšanu, būtu nesamērīgs.

98. Austrijas valdība atzīst, ka uzturēšanas atļaujas izsniegšanas atteikums, kas noteikts *FrG* 10. panta 1. punkta 3) apakšpunktā, rada ierobežojumu darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanai darbā, kuru veic citā dalībvalstī reģistrēts pakalpojumus sniedzošs uzņēmums, izņemot gadījumus, kad šī cita dalībvalsts ir pievienojusies Šengenas nolīgumiem, jo tad apstrīdētajam aizliegumam nebūtu nozīmes. Savukārt minētā valdība apstrīd attiecīgā aizlieguma nesamērīgo raksturu. Būtu nepieciešams, lai sabiedriskās kārtības un valsts drošības nosargāšanas labad pirms ieceļošanas [valsts] teritorijā tiktu iesniegts pieteikums par vīzas izsniegšanu. Pieļaut situācijas legalizēšanu uz vietas nozīmētu liegt valsts iestādēm tiesības atteikt uzturēšanās atļaujas izsniegšanu personai, kura apdraud sabiedrisko kārtību un valsts drošību.

2) Vērtējums

99. Vispirms ir jāprecizē, ka šobrīd trešās valsts pilsoņu ieceļošanas un uzturēšanās dalībvalsts teritorijā, ja [tos] norīko darbā citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums, nosacījumi Kopienas līmenī nav saskaņoti.

100. Direktīvā 96/71 nav neviena panta ar šādu nozīmi. Turklāt tās divdesmitais ievilkums norāda, ka "šī direktīva [..] neierobežo arī valstu likumus attiecībā uz trešo valstu

46 — C-459/99 (*Recueil*, I-6591. lpp., 74. punkts).

darba ņēmēju ieceļošanu, uzturēšanos un darba iespējām".

101. Attiecībā uz 1999. gada direktīvas priekšlikumu par algoto darbinieku — trešās valsts pilsoņu — norīkošanas darbā pārrobežu pakalpojumu sniegšanas ietvaros nosacījumiem, lai arī tas paredzēja normas par šo darba ņēmēju iebraukšanas un uzturēšanās nosacījumiem, kā es jau to esmu norādījis, galu galā no tā atteicās [47].

102. No tā izriet, ka Līguma noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību tik tiešām ir piemērojami attiecībā uz darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — iebraukšanas un uzturēšanās nosacījumiem tās dalībvalsts teritorijā, kurā pakalpojumu sniedzošs uzņēmums, kas dibināts citā dalībvalstī, ir tos norīkojis darbā.

103. Ir jākonstatē, ka sistemātiski aizliedzot iebraukšanas vai darba atļaujas izsniegšanu darba ņēmējam — trešās valsts pilsonim, kuru norīkojis darbā citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums, ja minētais pilsonis ir ieradies valsts teritorijā bez vīzas, apstrīdētais dalībvalsts tiesiskais regulējums rada ierobežojumus tādu darba ņēmēju norīkošanai darbā un tā rezultātā arī ierobežo šo uzņēmumu sniegt pakalpojumus.

104. Izslēdzot tādējādi jebkādu iespēju legalizēt uz vietas attiecīgā darba ņēmēja situāciju, minētais tiesiskais regulējums rada viņam risku tikt izsūtītam no valsts teritorijas vai pat tikt automātiski izraidītam, kā arī iespējams saņemt aizliegumu atgriezties vai uzturēties tās teritorijā. Tāda perspektīva var nopietni apdraudēt plānotās norīkošanas darbā īstenošanu.

105. Lai izvairītos no šādām grūtībām, pakalpojumu sniedzējam uzņēmumam nav citu iespēju, kā pirms norīkošanas darbā nodrošināt, ka katram attiecīgajam darba

47 — Skat. šo secinājumu 27. punktu. Bija iecerēts ar šo direktīvas priekšlikumu ieviest dokumentu ar nosaukumu "Pakalpojumu sniegšanas apliecība — EK", kas derīga uz noteiktu termiņu un ir atjaunojama, lai atvieglotu šāda veida norīkošanu darbā. Bija runa par to, ka dalībvalstu, kurā reģistrēts pakalpojumu sniedzējs, iestādēm būtu jāizsniedz šis dokuments pēc pakalpojumu sniedzēja pieprasījuma, ja ir paredzēts veikt šādu norīkošanu, ja darba ņēmējs, kuru paredzēts norīkot darbā, šīs valsts teritorijā atrodas legāli. Apmaiņai pret to minētās direktīvas priekšlikuma 3. panta 1. punktā bija paredzēts, ka "jebkura dalībvalsts, kurā tiek sniegts pakalpojums, atļauj darba ņēmējiem trešās valsts pilsoņiem iebraukt un uzturēties savā teritorijā, lai sniegtu vienu vai vairākus pakalpojumus, ja šai personai ir pakalpojumu sniegšanas apliecība — EK un identitātes karte vai pase, kas derīga uz pakalpojumu sniegšanas laiku". Atbilstoši šai loģikai minētā priekšlikuma 3. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā tika precizēts, ka principā "jebkura dalībvalsts, kurā tiek sniegti pakalpojumi, neliek darba ņēmējiem norīkotiem darbā vai pakalpojumu sniedzējam kā darba devējiem saņemt iebraukšanas vai izbraukšanas vīzu [un] uzturēšanās atļauju [..]". Tomēr minētā priekšlikuma 4. panta 2. punkts pieļāva, ka dalībvalstis atkāpjas no šīs direktīvas sabiedriskās kārtības, valsts drošības un sabiedrības veselības iemeslu dēļ, saskaņā ar nosacījumiem, kas līdzīgi tiem, kas noteikti Padomes 1964. gada 25. februāra Direktīvā 64/221/EK par īpašu pasākumu saskaņošanu attiecībā uz ārvalstnieku pārvietošanos un dzīvesvietu, kas ir attaisnojami ar sabiedrisko kārtību, valsts drošību un veselības aizsardzību (OV 56, 850. lpp.) (kas piemērojami attiecībā uz dalībvalstu pilsoņiem).

ņēmējam ir pieprasīta un saņemta vīza. Kā to apgalvo Komisija, kuru pārliecinošā veidā nav atspēkojusi Austrijas valdība, vīzas pieškiršana būtībā ir atkarīga no tostarp norīkošanas darba Eiropā apstiprinājuma saņemšanas [48], kas, kā jau to redzējām, var ilgt līdz sešām nedēļām, sākot no brīža, kad saņemtā iepriekš pieprasītā deklarācija [49]. Pakļaujot vīzas izsniegšanu minētā apstiprinājuma saņemšanai, var arī pastiprināt jebkuras legalizācijas uz vietas aizlieguma ierobežojošo iedarbību.

106. Turklāt tieši tādēļ, lai izvairītos no tādiem šķēršļiem, kā es jau to minēju iepriekš, 1999. gada direktīvas priekšlikums paredzēja aizliegt visām dalībvalstīm, kur notiek attiecīgo pakalpojumu sniegšana, uzlikt pienākumu darbā norīkotam darba ņēmējam vai pakalpojuma sniedzējam kā darba devējam saņemt jebkādu iebraukšanas vīzu vai jebkuru citu dokumentu, vai uzturēšanos atļauju (izņemot, ja kopējais paredzētā pakalpojuma vai pakalpojumu sniegšanas termiņš pārsniedz sešus mēnešus 12 mēnešu periodā laikā) [50].

107. Lai gan šādu ierobežojumu pakalpojumu sniegšanas brīvībai var pamatot ar sabiedrisko kārtību un valsts drošību, manuprāt, tas tomēr pārsniedz to, kas var tikt prasīts tādu mērķu vārdā.

108. Atgādinu, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru [51] uz šādu pamatojumu var atsaukties vienīgi tādu reālu un pietiekami nopietnu draudu gadījumā, kas skar kādas sabiedrības pamatintereses.

109. Iebraukšanas vai uzturēšanās atļaujas piešķiršanas aizliegums, kas paredzēts apstrīdētajā tiesiskajā regulējumā, tiek automātiski piemērots, ja norīkotais darba ņēmējs — trešās valsts pilsonis — ir ieceļojis valsts teritorijā bez prasītās vīzas. Manuprāt, tāds prasības par vīzu pārkāpums, lai cik noso-

48 — Relatīvi salīdzināma sistēma ir paredzēta valsts tiesiskajā regulējumā, kas apstrīdēts iepriekš minētajā lietā Komisija/Vācija. Saskaņā ar šo tiesisko regulējumu trešo valstu pilsoņu norīkošana darbā Vācijā, kuru veic pakalpojumus sniedzošs uzņēmums, kas reģistrēts citā dalībvalstī, ir atkarīga no uzturēšanās atļaujas izsniegšanas vīzas formā, kura savukārt ir pakārtota vairāku nosacījumu izpildei, tādu kā prasībai par attiecīgā darba ņēmēja vismaz viena gada nodarbinātību uzņēmumā, kas veic norīkošanu darbā (kas līdzinās, kā jau to redzējām, vienam no nosacījumiem, kuram pakļauta norīkojuma darbā apliecinājuma izsniegšana Austrijā).

49 — Skat. šo secinājumu 36. punktu.

50 — Šis direktīvas priekšlikums balstīts uz konstatējumu, saskaņā ar kuru, kā to uzsver tā ceturtais ievilkums, "pakalpojumu sniedzēji, kuriem jānorīko darbā algots darba ņēmējs trešās valsts pilsonis, sastopas ar tādām grūtībām, ka bieži vien viņi ir spiesti atteikties no paredzētā pakalpojuma [sniegšanas] vai arī cīnīties ar zaudējumus nesošu nokavējumu [..]".

51 — Skat. šo secinājumu 53. punktu.

dāms tas nebūtu [52], nav pietiekams, lai raksturotu reālus un pietiekami nopietnus draudus sabiedrības pamatinteresēm [53], un līdz ar to attaisnotu strīdīgo aizliegumu, kā arī pasākumus, kas varētu to papildināt (izraidīšana un aizliegums ieceļot un uzturēties valsts teritorijā). No tā izriet, ka apstrīdētais aizliegums tā automātiskā rakstura dēļ ir nesamērīgs ar sabiedriskās kārtības un valsts drošības nodrošināšanas mērķi.

110. Tas tā ir vēl jo vairāk tāpēc, ka minētais aizliegums tiek piemērots pat tad, ja attiecīgais darba ņēmējs dalībvalstī, no kuras tas norīkots darbā, atrodas likumīgi vai to pamato norīkojuma darbā Eiropā apstiprinājums (tas, kā jau to redzējām, liek domāt, ka pakalpojumus sniedzošais uzņēmums ir jau izpildījis īpaši traucējošās prasības), kaut gan precīzi runājot, tādos apstākļos, kas ir tālu no sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apdraudējuma konstatēšanas Tiesas judikatūras izpratnē, minētais darba ņēmējs, tieši pretēji, sniedz būtiskas garantijas attiecībā uz savu uzturēšanos valsts teritorijā un atgriešanos izcelsmes dalībvalstī pēc sava uzdevuma pabeigšanas.

111. Turklāt, kā man zināms, lielākā daļā dalībvalstu, kas pakļauj darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā, kuru veic citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums, iebraukšanas vīzas vai uzturēšanās atļaujas saņemšanai, nesoda minēto darba ņēmēju nelegālu iebraukšanu to teritorijā, automātiski liedzot legalizēt uz vietas ieinteresēto personu situāciju [54]. Šie salīdzinošo tiesību dati pastiprina manu domu, ka apstrīdētais aizliegums pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un valsts drošību.

112. Šo analīzi nevarētu apšaubīt fakts, kā to apgalvo Austrijas valdība, ka apstrīdētais aizliegums principā neattiecas uz darba ņēmējiem — trešās valsts pilsoņiem, kurus uz noteiktu laiku norīkojis darbā citā dalībvalstī un nevis Austrijā reģistrēts uzņēmums un kuriem ir uzturēšanās atļauja to izcelsmes dalībvalstī, ja tā ir pievienojusies Šengenas

52 — No pastāvīgās judikatūras izriet, ka "Kopienu tiesības neliek dalībvalstīm šķēršļus noteikt visas atbilstošās sankcijas par valsts noteikumu par ārvalstnieku kontroli neievērošanu [..] kas būtu nepieciešamas, lai nodrošinātu šo noteikumu efektivitāti, ar noteikumu, ka šīs sankcijas ir samērīgas". Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *MRAX*, 77. punkts un tajā minētā judikatūra.

53 — Skat. šajā nozīmē 1976. gada 8. aprīļa spriedumu lietā 48/75 *Royer* (*Recueil*, 497. lpp., 47. punkts), kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *MRAX*, 79. punkts.

54 — Vienīgās dalībvalstis, kurās ir šāds sods, šķiet, ir Itālijas Republika, Ungārijas Republika, Polijas Republika un Slovēnijas Republika. Kaut gan vīzas izsniegšana principā būtu jāprasa pirms iebraukšanas attiecīgajā teritorijā — parasti to valstu konsulārajās iestādēs, kur ārzemnieks dzīvo, šāds sods acīmredzot nav paredzēts Beļģijas Karalistē, Čehijas Republikā, Dānijas Karalistē, Vācijas Federatīvajā Republikā, Grieķijas Republikā, Francijas Republikā, Īrijā, Luksemburgas Lielhercogistē, Zviedrijas Karalistē un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē. Turklāt Beļģijas, Dānijas un Francijas iestādes, šķiet, pieļauj iespēju legalizēt [situāciju] uz vietas.

nolīgumiem un, konkrēti, Šengenas līguma piemērošanas konvencijai [55].

113. Ir skaidrs, ka *CAAS* 21. panta 1. punkts paredz, ka "ārvalstnieki, kuriem ir kādas Līgumslēdzējpuses izsniegta uzturēšanās atļauja, var, pamatojoties uz minēto dokumentu, kā arī ceļošanas dokumentu, ja šie dokumenti ir derīgi, brīvi pārvietoties maksimāli trīs mēnešu laikā citu Līgumslēdzējpušu teritorijā, ja tie ievēro 5. panta 1. punkta a), c) un e) apakšpunkta [56] nosacījumus un ja viņi nav iekļauti attiecīgās Līgumslēdzējpuses nevēlamo personu sarakstā".

114. No šiem noteikumiem izriet, ka darba ņēmējiem Eiropas Savienībā — trešo valstu pilsoņiem, kurus norīkojis darbā Austrijā uz maksimālo trīs mēnešu laikposmu pakalpojumus sniedzošs uzņēmums, kas reģistrēts citā dalībvalstī, kura ir *CAAS* dalībniece, nav pienākuma saņemt Austrijas iestādēs jebkādu vīzu vai uzturēšanās atļauju, lai izpildītu savu uzdevumu minētā norīkojuma darbā ietvaros. Ja tiek ievēroti *CAAS* 21. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi, pietiek, ka attiecīgajiem darba ņēmējiem ir dalībvalsts līgumslēdzējpuses, no kuras ieradies darba ņēmējs, iestāžu izsniegta uzturēšanās atļauja. Pēc definīcijas uz šiem darba ņēmējiem līdz ar to neattiecas aizliegums Austrijas iestādēm izsniegt iebraukšanas vai uzturēšanās atļauju tad, ja valsts teritorijā ir iebraukts bez vīzas.

115. Lai kāda būtu šī ietekme uz apstrīdēto aizliegumu (kurš turklāt, izrādās, ir būtiski samazināts), šim apsvērumam ir neliela nozīme, lai novērtētu attiecīgā ierobežojuma nesamērīgo raksturu un attiecīgi otrā iebilduma pamatotību. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka pienākumu neizpilde rodas neatkarīgi no konstatētā pārkāpuma nozīmīguma vai smaguma [57].

116. Es no tā secinu, ka šīs prasības otrais iebildums ir pamatots.

55 — Konvencija, ar kuru piemēro 1985. gada 14. jūnija Šengenas līgumu, kas noslēgts starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu, Vācijas Federatīvās Republikas un Francijas Republikas valdībām, par pakāpenisku kontroles atcelšanu uz šo valstu kopējām robežām (OV 2000, L 239, 19. lpp., turpmāk tekstā — "*CAAS*"). Visas pārējās Eiropas Savienības dalībvalstis ir pievienojušās šai konvencijai, izņemot Īriju, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti un jaunās dalībvalstis (kuras pievienojušās Eiropas Savienībai 2004. gada maijā).

56 — Tas attiecas uz šādiem nosacījumiem: a) derīga dokumenta vai dokumentu, kas ļauj šķērsot Šengenas ārējo robežu, esamība; c) vajadzības gadījumā attaisnojošu dokumentu uzrādīšana par paredzētās uzturēšanās mērķi un nosacījumiem un pietiekamu uzturēšanas līdzekļu esamība gan uz paredzētās uzturēšanās laiku, gan lai atgrieztos izcelsmes valstī vai tranzīta valstī uz trešo valsti, kurā tiek garantēta tā ielaišana, vai būt spējīgam iegūt šādus līdzekļus likumīgi; e) netikt uzskatītam par draudu sabiedriskajai kārtībai, valsts drošībai un starptautiskajām attiecībām ar kādu no līgumslēdzējpusēm.

57 — Skat. it īpaši kā nesenu piemēru 2001. gada 1. februāra spriedumu lietā C-333/99 Komisija/Francija (*Recueil*, I-1025. lpp., 32. punkts).

IV — Secinājumi

117. Noslēgumā es piedāvāju Tiesai:

1) konstatēt, ka Austrijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kuri tai uzlikti ar EKL 49. pantu:

— pieņemot un atstājot spēkā tiesisko regulējumu, kurš pakļauj darba ņēmēju — trešās valsts pilsoņu — norīkošanu darbā, ko veic citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums, iepriekšējas administratīvas atļaujas, tā sauktā "norīkošanas darbā Eiropā apstiprinājuma", saņemšanai, kura izdošanai nepieciešams, pirmkārt, lai attiecīgie darba ņēmēji būtu nodarbināti šajā uzņēmumā vismaz vienu gadu vai būtu ar to saistīti ar beztermiņa darba līgumu un, otrkārt, lai uz norīkošanas darbā laiku šiem darba ņēmējiem piemērotu valsts teritorijā spēkā esošos atalgojuma un darba nosacījumus;

— pieņemot un atstājot spēkā tiesisko regulējumu, kas sistemātiski aizliedz vīzas vai uzturēšanās atļaujas izsniegšanu darba ņēmējam — trešās valsts pilsonim, kuru norīkojis darbā citā dalībvalstī reģistrēts uzņēmums, ja šis darba ņēmējs ir ieceļojis valsts teritorijā bez vīzas, tādējādi neļaujot legalizēt šīs personas situāciju uz vietas;

2) piespriest Austrijas Republikai segt savus, kā arī atlīdzināt Eiropas Kopienu Komisijas tiesāšanās izdevumus.